

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.006.03.2015
P/15/110

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/110 Realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gmin województwa lubuskiego w latach 2013–2015 (I półrocze).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Zielonej Górze.
Kontroler	Mariusz Migdał, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94941 z dnia 26.05.2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Zakład Usług Wodno-Ściekowych Spółka z o.o. w Słubicach (dalej: <i>Spółka</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prezesem jednoosobowego Zarządu Spółki jest od 1.04.1996 r. Kazimierz Góra. (dowód: akta kontroli str. 3)

Ocena ogólna¹

II. Ocena kontrolowanej działalności

Spółka właściwie realizowała zadania zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców w zakresie dostawy wody. Jednak głównie brak dofinansowania zewnętrznego ograniczał istotnie możliwości realizacji planu rozwoju i modernizacji urządzeń na lata 2012–2015, skutkując przesunięciem realizacji znacznej części zadań na kolejne lata.

Opracowując taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę Spółka zapewniła bieżące samofinansowanie tej działalności. Ich wysokość była zbliżona do przeciętnych cen określonych w taryfach dla gmin województwa lubuskiego. Prowadzone działania zmierzające do ograniczenia strat wody i technologicznego jej zużycia są dotychczas mało skuteczne. Zdaniem NIK szczególnie zasadne jest eliminowanie znacznych strat wody niesprzedanej.

Ujawnione skażenia wody były incydentalne i nie wpływały w istotny sposób na realizację zadań.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie remontów i kierunków rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, celem zapewnienia mieszkańcom gminy nieprzerwanych dostaw wody

Opis stanu faktycznego

1.1 Przygotowanie organizacyjne i finansowe do realizacji zadań

1.1.1 Spółkę powołano 20.11.1991 r. Według stanu na 30.06.2015 r. jedynym (100%) współnikiem Spółki jest Gmina Słubice. Przedmiotem działalności Spółki

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

jest m.in. świadczenie usług w dziedzinie gospodarki wodociągowej i kanalizacyjnej. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 21.033.000 zł (zwiększenie kapitału zostało pokryte przez Gminę wkładem niepieniężnym w postaci - prawa własności nieruchomości ruchomości i wieczystego użytkowania związanych z wodociągami i kanalizacją).

(dowód: akta kontroli str.4-48, 49-55)

1.1.2 Podstawowe dane finansowe Spółki kształtowały się w okresie 2013 – I półrocze 2015 następująco:

- wartość aktywów razem wzrosła z 23.945,0 tys. zł do 25.130,2 tys. zł,
- środki pieniężne zmniejszyły się z 2.440,1 tys. zł do 1.271,4 tys. zł,
- kapitał własny wzrósł do 22.593,0 tys. zł,
- zysk netto z działalności, odpowiednio: 232,5 tys. zł, 352,3 tys. zł i 57,4 tys. zł (zysk w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę wynosił odpowiednio: 178,4 tys. zł, 311,9 tys. zł i 50,6 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str.56-67)

Prezes Spółki odnośnie przygotowania finansowego do realizacji zadań stwierdził, że w celu wykonania zadań, mających usprawnić i zapewnić bezawaryjne funkcjonowanie sieci, w tym głównie zminimalizowanie strat wody, Spółka potrzebowałaby ok. 30 mln zł.

(dowód: akta kontroli str.662-663)

1.1.3 Spółka posiadała wyodrębniony system rachunkowości służący do ewidencji zdarzeń gospodarczych w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę, który umożliwiał rejestrację operacji, o których mowa w art. 20 ust. 5 ustawy z 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków². Spółka, zgodnie z dyspozycją art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³ posiadała zatwierdzone zasady (politykę) rachunkowości.

(dowód: akta kontroli str.58-59, 62-63, 67, 68-86)

1.1.4 Przyjęta przez Spółkę struktura organizacyjna, podział pracy (zakresy czynności, opisy stanowisk pracy) umożliwiały wykonywanie wszystkich zadań będących przedmiotem kontroli. Realizacją tych zadań zajmuje się Dział Techniczno-Eksploatacyjny⁴. Jeden pracownik Działu związany z wykonywaniem przedmiotowych zadań generował w latach 2013–2014 odpowiednio przychody ze sprzedaży w kwocie średnio 216,6 tys. zł i 220,7 tys. zł, a sprzedaż wody na 1 pracownika wynosiła odpowiednio: 27,1 tys. m³ i 27,0 tys. m³.

(dowód: akta kontroli str.87-107, 58,62, 108)

1.1.5 Wg bilansu sporządzonego na 31.12.2014 r. Spółka dysponowała środkami trwałymi o wartości 18.183,6 tys. zł, w tym budynkami, lokalami i obiektami inżynierii lądowej i wodnej o wartości 15.007,7 tys. zł, wykorzystywanymi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Ponadto na podstawie umów dzierżawy, Gmina Słubice oddała Spółce do eksploatacji majątek związany ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków o wartości ok. 5,7 mln zł. Za korzystanie z ww. środków trwałych Spółka zapłaciła Gminie

² Dz. U. z 2015 r., poz. 139, zwana dalej *ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków*.

³ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm., zwana dalej *ustawą o rachunkowości*.

⁴ Kierownik kieruje pracownikami działu: łącznie 35 osób bezpośrednio związanych z wykonywaniem zadań w zakresie objętym kontrolą.

za lata 2013–2015 (I półrocze) ogółem 9,3 tys. zł brutto, co stanowiło w skali roku 4,6% wielkości odpisów amortyzacji, wynoszących 204,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 60, 109-127)

Relatywnie niskie czynsze za wdzierżawione środki trwałe, jak wyjaśnił Prezes Spółki, były formą pomocy, a działania Gminy można nazwać prospołecznymi. Koszty dzierżawy są niskie i nie obciążają kosztów Spółki, co ma następnie wpływ na ustalanie mniejszych taryf.

(dowód: akta kontroli str. 872-873)

1.1.6 Na koniec I kwartału 2015 r. siecią wodociągową objętych było 99,8% mieszkańców Gminy, a siecią kanalizacyjną 91,3% mieszkańców (47,4% mieszkańców wsi).

Odnosnie dysproporcji pomiędzy ludnością miasta i wsi w zakresie objęcia siecią kanalizacją Prezes Spółki wyjaśnił, m.in. że mieszkańcy 9 wsi nieskanalizowanych stanowią 8,2% ogółu ludności Gminy, a inwestycje kanalizacyjne realizowane od podstaw są bardzo kosztowne i jak na razie nie stać Spółki czy Gminy na taki wydatek.

W badanym okresie odnotowano 20 awarii sieci (punktowe) przy koszcie naprawy 89,4 tys. zł (średni koszt likwidacji awarii – 4.470 zł). Prezes Spółki wyjaśnił, że awarie zdarzały się na starych sieciach wodociągowych wykonanych z żeliwa. Czas likwidacji awarii był różny, w większości do 4-5 godzin.

(dowód: akta kontroli str.128-133,662-663)

1.1.7 Spółka w latach 2013-2014 wyprodukowała odpowiednio 1.582 tys. m³ i 1.635 tys. m³ wody, z czego sprzedała 947 tys. m³ (59,9%) i 946 tys. m³ (57,9%). Zużycie wody na potrzeby własne (płukanie sieci) wynosiło odpowiednio 285 tys. m³ (18,0%) i 290 tys. m³ (17,7%). Straty wody wyniosły 350 tys. m³ (22,1%) i 399 tys. m³ (24,4%). Według Sozańskiego⁵ procentowy wskaźnik wody niesprzedanej w polskich systemach zaopatrzenia w wodę dla przedsiębiorstw zaopatrujących od 10.000 do 20.000 mieszkańców wynosił średnio 15,9%.

Odnosnie przyczyn wielkości zużycia technologicznego i strat wody Prezes Spółki wyjaśnił, m.in że:

- tylko wielkości pobranej wody oraz jej sprzedaży są wiarygodne w związku z kompletnym opomiarowaniem ujęć oraz odbiorców wody. Natomiast ustalenie rzetelnej ilości wody wykorzystywanej na cele własne oraz wielkości strat wody – jest w Spółce niemożliwe, bowiem nie wszystkie (ze względu na koszty) procesy związane z rozdysponowaniem wody są opomiarowane. Dane te są szacunkowe, a podział wody niesprzedanej na technologiczną oraz na straty jest umowny;
- przyczyną powstawania stosunkowo dużych strat wody były, m.in.: awarie wodociągów (następnie płukanie sieci, przecieki wynikające z nieszczelności i uszkodzeń sieci wodociągowej, niedokładność urządzeń pomiarowych u odbiorców, wysokie ciśnienie wody w sieci wodociągowej, nierejestrowane zużycia wody. Aby ograniczyć straty wody oraz prowadzić jej racjonalne zużycie, Spółka podejmowała, m.in. działania: dotyczące opomiarowanie sieci wodociągowej i aktywnej kontroli wycieków, wymiany sieci wodociągowej wraz z armaturą, wymiany wodomierze na liczniki objętościowe, zmniejszenia ciśnienia w sieci wodociągowej (szczególnie w porze nocnej);
- Spółka zobowiązała się w terminie do końca października 2015 r. do stworzenia

---

⁵ Sozański M. 2002, Wybrane uwarunkowania ekonomiczne działalności przedsiębiorstw. [w:] Sozański M., Dymaczewski Z. (red.) Wodociągi i kanalizacja w Polsce, Polska Fundacja Ochrony Zasobów Wodnych, Poznań-Bydgoszcz.

procedury wewnętrznej, która pomoże w dokładnej bieżącej analizie i określeniu objętości wody zużywanej na potrzeby własne w procesach. Pomimo działań zmierzających do ograniczania strat, efekty nie są zadawalające.

(dowód: akta kontroli str.108, 454-458)

W sierpniu 2014 r. Spółka opracowała Strategię obniżania strat wody w systemie wodociagowym Gminy Słubice, według której wyeliminowanie istniejących i powstających strat wody w systemie i sieciach wodociagowych polegać będzie na systematycznej kontroli sieci i urządzeń na całej jej długości.

(dowód: akta kontroli str.152-176, 207-212)

Prezes Spółki odnośnie opracowania ww. Strategii dopiero w sierpniu 2014 r. wyjaśnił, że działania mające na celu obniżenie strat były prowadzone przez Spółkę już wcześniej, w ramach codziennej eksploatacji i konserwacji sieci wodociagowych. Konieczność zintensyfikowania przedmiotowych działań wymusiło formalne ich uporządkowanie w postaci Strategii. Prowadzony monitoring sieci w zakresie ujawniania przyczyn strat jest konieczny, ale znaczne zmniejszenia poziomu strat wody nastąpi w wyniku modernizacji i wymiany sieci wodociagowej, co jest zadaniem kosztownym i wieloletnim.

(dowód: akta kontroli str.662-663)

1.1.8 Spółka opracowała i wdrożyła procedury, m.in. w zakresie: usuwania awarii urządzeń wodociagowo–kanalizacyjnych; związane z przerwą w dostawie energii elektrycznej dla ujęć wody i stacji uzdatniania wody; postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody przeznaczonej do picia przez ludzi dla obiektów Spółki; postępowania na wypadek konieczności czyszczenia zbiorników wody czystej.

(dowód: akta kontroli str.177-187)

1.2 Plany dotyczące sieci

1.2.1 Spółka, stosownie do wymogów art. 21 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, opracowała w listopadzie 2011 r. plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2012-2015, który został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Słubicach⁶ z 30 listopada 2011 r. Kolejną uchwałą⁷ z 12 czerwca 2014 r. Rada (na wniosek Spółki) zwiększyła plan w 2015 r. o 3 dodatkowe zadania o wartości 1.490,0 tys. zł. Ogółem przewidziano realizację, w latach 2012-2015 ogółem 66 zadań na łączną kwotę 11.104,8 tys. zł. Spośród tych zadań:

- odstąpiono od realizacji – wartość 680 tys. zł (3 zadania),
- w trakcie realizacji – 1.554 tys. zł (9 zadań),
- przesunięto realizację na lata 2015–2019, 1.598 tys. zł (5 zadań),
- wykonano 2.529,8 tys. zł (14 zadań);
- zadania w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej” 3.399,8 tys. zł (15 zadań) – realizacja po 2015 r.

(dowód: akta kontroli str.188-206, 213-220)

Odnosnie odstępstw w terminach realizacji planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2012–2015, Prezes wyjaśnił, że najistotniejszą przyczyną przesunięcia w czasie realizacja części zadań były trudności w uzyskaniu przez Spółkę zewnętrznych źródeł finansowania.

(dowód: akta kontroli str.662-663)

---

⁶ Nr XVIII/142/2011.

⁷ Nr LIV/425/2014.

1.2.2 Spośród 108,30 km sieci wodociągowej zarządzanej przez Spółkę 4,7 km⁸ (Słubice 1,64 km, Drzecin 2,29 km, Kunowice 0,77 km), tj. 4,3% wykonano z rur azbestowo-cementowych. Spółka w badanym okresie podjęła działania w celu zlikwidowania wyrobów zawierających azbest.

(dowód: akta kontroli str.221-222)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące badanej
działalności

Zdaniem NIK zasadne jest kontynuowanie dotychczasowych oraz wdrażanie nowych działań na rzecz skutecznego wyeliminowania znacznych strat wody niesprzedanej.

Ocena cząstkowa

Spółka była przygotowana organizacyjnie i merytorycznie do wykonywania zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców. Jednak niewystarczająca ilość środków finansowych ograniczyła możliwości realizacji zadań modernizacyjnych. Podejmowane działania zmierzające do zmniejszenia strat wody i technologicznego jej zużycia, były dotychczas nieskuteczne.

2. Realizacja działań służących zapewnieniu dostaw wody przydatnej do spożycia oraz ich skuteczność

2.1. Wykonywanie obowiązków

2.1.1 Spółka posiada, stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, zezwolenie Burmistrza na prowadzenie, zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków na terenie miasta i Gminy Słubice.

(dowód: akta kontroli str.223-227)

2.1.2 Stosownie do art. 19 ust. 1 ww. ustawy, Spółka posiada Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, zatwierdzony uchwałą⁹ Rady Miejskiej w Słubicach. Regulamin określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług w zakresie wyszczególnionym w art. 19 ust. 2 cyt. ustawy.

Dostarczanie wody odbywało się na podstawie pisemnych umów pomiędzy Spółką a odbiorcami. Analiza zgodności 20 zawartych umów z warunkami określonymi w ww. Regulaminie, wykazała, że umowy spełniały wymogi wskazane w art. 6 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, oprócz postanowień zawartych w art. 6 ust. 3 pkt 3a ww. ustawy.

Ponadto w 17 umowach stwierdzono występowanie klauzul umownych ujętych w Rejestrze niedozwolonych klauzul umownych Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów¹⁰ (nr pozycji Rejestru: 4667, 4666, 3804, 4796).

(dowód: akta kontroli str.228-241, 242-247)

⁸ Dane według dostępnej dokumentacji technicznej.

⁹ Nr XXXIV/338/05 z 29 września 2005 r.

¹⁰ Źródło: <http://uokik.gov.pl/rejestr/>

2.1.3 Spółka stosownie do wymagań art. 122 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 37 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2011 r. Prawo wodne¹¹, posiadała pozwolenia wodnoprawne na pobór wód na cele socjalno-bytowe i komunalne¹² (szczególne korzystanie z wód) na wszystkie użytkowane ujęcia wód w miejscowościach: Słubice, Stary Biskupiec, Nowy Lubusz, Lisów, Golice i Rybocice.

Dla ujęcia w Golicach pozwolenie utraciło ważność 31.01.2015 r., a dla ujęcia w Rybocicach - 30.08.2014 r. Nowe pozwolenie dla Rybocic uzyskano 4.02.2015 r. Natomiast na ujęcie w Słubicach nie posiadano pozwolenia przez 5 dni (2-6.06.2014 r.).

(dowód: akta kontroli str.248-298)

2.1.4 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słubicach, zgodnie z przyjętym rocznym harmonogramem badań, przeprowadzał zewnętrzny monitoring jakości wody z ujęć, hydroforni, stacji uzdatniania wody. Ponadto wewnętrzne kontrole w tym zakresie prowadziła, na zlecenie Spółki firma SGS. Kontrole obejmowały: sprawdzenie podstawowych parametrów jakościowych wody (monitoring kontrolny – MK) oraz sprawdzenie wielu parametrów fizykochemicznych (monitoring przeglądowy – MP). W badanym okresie przeprowadzono:

- w 2013 r. łącznie 77 pomiarów wody obejmujących zakres badań MK /64/ i MP /13/, nie stwierdzając skażenia wody;
- w 2014 r. łącznie 76 pomiarów zakres MK – 62, MP – 14. Ze względu na obecność bakterii grupy coli¹³, w trzech przypadkach (pomiar 14.10.2014 r.) zakwestionowano jakość wody pochodzących z wodociągów w miejscowościach: Lisów (warunkowa przydatność wody do spożycia), Stare Biskupice (brak przydatności wody do spożycia), Rybocice (warunkowa przydatność wody do spożycia)¹⁴. Łączny czas posiadania przez wodę nieodpowiednich parametrów wynosił 82 dni obejmując populację mieszkańców: ujęcie Rybocice – 478 osób (3 wsie); ujęcie Lisów – 160 osób, ujęcie Stare Biskupice – 500 osób (3 wsie);
- w 2015 r. (do 16.06) łącznie 41 pomiarów wody (22 przez Spółkę), zakres MK – 34, MP – 7. W wyniku badania wody (27.04.2015 r.) z sieci w Pławidłach (woda jest z ujęcia w Słubicach) stwierdzono skażenie wody bakterią grupy coli, co skutkowało brakiem przydatności przez 3 dni wody do spożycia obejmując populację 210 mieszkańców. Do odbiorców ww. miejscowości w okresie braku przydatności wody do spożycia, dostarczano ją dwoma sprawnymi beczkowozami (jeden Spółki, drugi wypożyczony z Starostwa Powiatowego w Słubicach).

Próbki wody jakościowo nie odpowiadały wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi¹⁵. Prawdopodobną przyczyną skażenia wody w miejscowości Biskupice Stare była niewłaściwa gospodarka wodnościekowa.

---

¹¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 469.

¹² Pozwolenia nie obejmują poboru wody dla przemysłu, z uwagi na jego brak w Gminie. Zakłady pracy kupują w Spółce wodę tylko w celach socjalnych lub na prowadzenie działalności gastronomicznej i spożywczej

¹³ Mogą powodować głównie zakażenia jelitowe i biegunkę. Wykorzystywanie zanieczyszczonej wody do picia lub przygotowywania posiłków, może stanowić potencjalne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

¹⁴ W Spółce znajdują się projekty stref ochronnych dla ujęć w Lisowie, Starych Biskupicach i Rybocicach z 2003 r. wykonane przez Biuro Projektowania Komunalnego w Zielonej Górze, w których jest zapis (we wnioskach), że dla tych ujęć nie zachodzi potrzeba wyznaczania strefy ochronny pośredniej.

¹⁵ Dz. U. Nr 61, poz. 417 ze zm.

Ze Starych Biskupic w 2014 r. wywieziono do zlewni oczyszczalni ścieków w Słubicach 470 m³ nieczystości ciekłych, tj. 24,7% sprzedanej wody.

(dowód: akta kontroli str.299-433, 668-669, 680, 710-715)

2.1.5 Spółka wykonywała obowiązki wynikające z pozwoleń wodnoprawnych dla eksploatowanych ujęć wody: prowadziła książki eksploatacji obiektu dokonywała pomiarów zwierciadła wody w studniach, a eksploatacja ujęć następowała w sposób racjonalny, tj. nie przekraczając wydajności eksploatacyjnej studni.

(dowód: akta kontroli str.434-439, 440-453)

Spółka prowadzi książki obiektu dla 6 ujęć wody i oczyszczalni ścieków w Słubicach oraz dla 10 obiektów (przepompownie, hydrofarmy, stacje podwyższania ciśnienia, zbiorniki wyrównawcze) związanych z dystrybucją wody i odprowadzaniem ścieków. W badanym okresie były wykonywane, przez uprawnionych specjalistów, obowiązkowe¹⁶ przeglądy obiektów budowlanych, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt. 1 i 2, ust. 5 i 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁷.

(dowód: akta kontroli str.856-858)

2.1.6 Spółka, zgodnie z wymaganiami art. 122 ust. 1 pkt w związku z art. 37 pkt 2 Prawa wodnego, dysponowała pozwoleńiami wodnoprawnymi na szczególne korzystanie z wód - wprowadzanie ścieków do ziemi, m.in.:

- na wprowadzanie ścieków pochodzących ze stacji uzdatniania wody w Rybocicach do ziemi, udzielonym 4.02.2015 r., przy czym od 31.08.2014 r. wcześniejsze pozwolenie (z 3.08.2004 r.) utraciło ważność,
- na odprowadzanie ścieków ze stacji uzdatniania wody w Golicach do ziemi, z ważnością do 18.01.2009 r.

(dowód: akta kontroli str.248-298)

2.1.7 Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym oczyszczalnia ścieków w Słubicach odprowadzała oczyszczone ścieki (z dopuszczalnymi¹⁸ wartościami zanieczyszczeń) do Kanału Czarnego. W 2013 r. wystąpiło łącznie 110 dni z ponadnormatywnym przepływem średniodobowym ($\geq 4\,641$ m³/d) i 28 dni z ponadnormatywnym przepływem dobowym maksymalnym ($\geq 6\,596$ m³/d). W 2014 r. odnotowano odpowiednio 19 i 1 dzień, a w I półroczu 2015 r. przedmiotowe wskaźniki były w normie.

Ogółem w analizowanym okresie (912 dni) odnotowano: 129 dni (21,0%) z ponadnormatywnym Q śred.d, i 29 dni (3,2%) z ponadnormatywnym Q max.d.

Informacje dotyczące pomiarów jakości ścieków, bilansowania przepływów, były przekazywane co miesiąc do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska oraz starosty słubickiego.

(dowód: akta kontroli str.681, 682-709)

Przed zagospodarowaniem osadów Spółka, o łącznej masie 1.708,66 Mg (2013 - I półrocze 2015), które spełniały kryteria stosowalności zawarte w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie

¹⁶ Okresowe (raz w roku) stanu technicznego i sprawności obiektu; okresowej kontroli (raz na 5 lat) sprawności technicznej i wartości użytkowej obiektu, w tym kontrole stanu technicznego instalacji elektrycznych, piorunochronnych, gazowych oraz przewodów kominowych.

¹⁷ Dz.U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.

¹⁸ Laboratoria wykonujące co miesiąc pomiary: Centralne Laboratorium Instytutu Inżynierii Środowiska UZ i SGS Eko-Projekt spółka z o.o. z Pszczyny, posiadały Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego wydane przez Polskie Centrum Akredytacji.

komunalnych osadów ściekowych¹⁹ oraz art. 96 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach²⁰, stosownie do:

- § 6 ust. 2 ww. rozporządzenia, zlecała każdorazowo wykonanie badania gruntów,
- art. 96 ust. 8 i ust. 9 ww. ustawy, powiadamiała wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o zamiarze przekazania osadów do zagospodarowania rolniczego (uprawa roślin na biopaliwa).

(dowód: akta kontroli str. 606-661, 681)

2.1.8 Spółka prawidłowo i terminowo realizowała obowiązki wynikające z art. 24 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, tj. opracowywania i przedkładania taryf na wodę i ścieki (taryfy).

Taryfy na lata 2013-2014 gwarantowały uzyskiwanie niezbędnych przychodów, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków²¹.

Na wysokość taryf na zaopatrzenie w wodę w największym stopniu wpływały koszty: 2013 r. amortyzacja – 21,3%, energia – 18,4%, wynagrodzenia z narzutami – 18,0%, koszty pośrednie 17,4%; w 2014 r.: odpowiednio 20,4%, 17,6%, 16,7% i 16,3%.

Zatwierdzone przez Radę Miejską²² taryfy brutto wynosiły:

- na 2013 r.: za dostarczaną wodę: gospodarstwa domowe – 3,94 zł/m³, za odprowadzanie ścieków: gospodarstwa domowe, przemysł i pozostali odbiorcy usług (Ślubice, Kunowice, Golice) – 5,08 zł / m³, gospodarstwa domowe, przemysł i pozostali odbiorcy usług (oczyszczalnia ścieków na TTOC Świecko) – 8,98 zł / m³,
- na 2014 r. i 2015 r.: za dostarczaną wodę odpowiednio: 4,01 zł /m³, za odprowadzanie ścieków odpowiednio: 5,15 zł /m³, 13,09 zł /m³.

(dowód: akta kontroli str. 459-540)

2.1.9 Spółka nie realizowała dyspozycji art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, która zobowiązywała Spółkę do prowadzenia regularnej kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

(dowód: akta kontroli str.667, 668-669)

2.1.10 Spółka terminowo i rzetelnie wykonywała obowiązki sprawozdawcze, o których mowa w art. 286 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska²³, tj. sporządzenie informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat, w tym o ilości i jakości pobranej wody podziemnej i o ściekach wprowadzanych do wód lub do ziemi.

W latach 2013–2014 Spółka zapłaciła:

- 107.212 zł i 125.751 zł, za pobór wód w ilości odpowiednio: 1.582.429 m³ i 1.635.445 m³, w tym 31.034 m³ (1,9%) bez pozwolenia (dodatkowa opłata w kwocie 13.020,10 zł),

¹⁹ Dz. U. Nr 137, poz. 924.

²⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 21 ze zm.

²¹ Dz. U. Nr 127, poz. 886.

²² Na 2013 r. - uchwała Nr XXXIV/268/2012 z 29 listopada 2012 r., na 2014 r. – uchwała Nr XLVIII/366/2013 z 28 listopada 2013 r., na 2015 r. – uchwała Nr LVIII/474/2014 r. z 6 listopada 2014 r.

²³ Dz. U z 2013 r., poz. 1232 ze zm.

- 44.711 zł i 44.536 zł, za wprowadzanie ścieków w ilości odpowiednio: 1.731.874 m³, w tym 680 m³ (0,04%) bez pozwolenia i 1.300.859 m³ w tym 920 m³ (0,07%) bez pozwolenia, (łącznie dodatkowa opłata w kwocie 479,77 zł). Opłaty były naliczane prawidłowo.

(dowód: akta kontroli str.541-595)

2.1.11 Stan należności²⁴ wymagalnych Spółki z tytułu opłat za wodę i ścieki zwiększył się z 496,8 tys. zł (31.12.2013 r.) do 674,4 tys. zł (31.05.2015 r.), tj. o 29,9%. Analiza podejmowanych działań windykacyjnych wobec największych 16 dłużników Spółki (9 wspólnot mieszkaniowych, 3 spółki prawa handlowego, 2 przedsiębiorstwa, 2 osoby fizyczne) na łączną kwotę 313.307,47 zł (31.05.2015 r.) a na koniec 2014 r. 349.341,82 zł wykazała, że były one prowadzone prawidłowo.

(dowód: akta kontroli str.596-605, 668-669)

Prezes Spółki wyjaśnił, że zmniejszenie skuteczności prowadzonej windykacji jest w znacznej mierze spowodowane tym, że „główną grupą naszych dłużników stanowią wspólnoty mieszkaniowe i prowadzenie windykacji wobec nich jest trudne w praktyce. W każdej wspólnocie jest część odbiorców którzy płacą swoje zobowiązania na konto wspólnoty i byłoby krzywdzące dla tej części lokatorów prowadzić procedurę odcinania wody”. W badanym okresie zadłużenie wspólnot mieszkaniowych wynosiło odpowiednio: 206,1 tys. zł, 206,1 tys. zł i 210,5 tys. zł, co stanowiło 41,5% należności wymagalnych, 33,4% i 32,6%.

(dowód: akta kontroli str. 598, 668-669)

2.2 Realizacja inwestycji

W badanym okresie Spółka zrealizowała siedem zadań inwestycyjnych o łącznej wartości 4.538.709 zł, w tym z dofinansowaniem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska – 1.500.000 zł (33,0%) i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – 688.483 zł (15,2%). Pozostałe stanowiły środki Spółki.

(dowód: akta kontroli str. 716)

Wydatki Spółki na realizację zadań służących zbiorowemu zaopatrzeniu w wodę i doprowadzaniu ścieków (zamówienia sektorowe) zostały poniesione zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁵ i Regulaminem udzielania zamówień przez Spółkę²⁶. Analizą w tym zakresie objęto:

- zadanie „Budowa piaskownika przedmuchiwanego wraz z przebudową kanałów zasilających reaktory SBR” na Oczyszczalni Ścieków w Słubicach, wysokość wynagrodzenia 883,3 tys. zł brutto. Wykonawcę wyłoniono w trybie przetargu nieograniczonego;
- zadanie „Budowa sieci kanalizacji grawitacyjnej wraz z przykanalikami, przepompownią ścieków oraz sieci wodociągowych w miejscowości Kunowice (zamówienie sektorowe), wysokość wynagrodzenia 1.349,8 tys. zł, z czego 475 tys. zł pochodziło z PROW.

(dowód: akta kontroli str. 668-669, 732-733, 768-853)

Zawarte na wykonanie ww. zadań umowy gwarantowały zabezpieczenie interesu Spółki (gwarancja należytego wykonania). Przedmiot ww. zamówień został wykonany zgodnie z umownymi postanowieniami i został protokolarnie przyjęty przez Spółkę, bez stwierdzenia usterek lub wad. Płatności wynikające z realizacji ww. zadań zrealizowano zgodnie z umową.

(dowód: akta kontroli str. 733-767, 790-853)

²⁴ Na 31.05.2015 r.

²⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

²⁶ Uchwała Zarządu Spółki nr 01/04/2014 z 8.04.2014 r. (obowiązującej od 30.04.2014 r.)

2.3 Nadzór oraz współpraca z innymi organami

2.3.1 Bezpośredni nadzór nad działalnością Spółki sprawowała rada nadzorcza, w trybie określonym w ustawie z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych²⁷, Regulaminu rady nadzorczej oraz zapisów w umowie Spółki. Według stanu na 30.06.2015 r. rada nadzorcza została powołana uchwałą zgromadzenia wspólników z 26.06.2013 r. i składa się z czterech osób²⁸.

Rada nadzorcza wypełniała obowiązki wynikające z art. 219 § 1 i § 3 Kodeksu spółek handlowych, podejmując corocznie uchwały w sprawie: przyjęcia badania sprawozdania z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za rok obrachunkowy, przeznaczenia zysku, udzielenia absolutorium dla Zarządu Spółki. W okresie: 2013 - I półrocze 2015, rada nadzorcza odbyła 10 posiedzeń, w tym 3 sprawozdawcze, zajmując się głównie omawianiem wyników ekonomicznych Spółki, taryfami i cennikami za wykonywane przez Spółkę usługi oraz działania o których mowa w art. 219 § 1 i § 3 Kodeksu spółek handlowych.

(dowód: akta kontroli str.859-863)

Jeden z członków rady nadzorczej, niezgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi²⁹, jest także od 19.04.2012 r. członkiem rady nadzorczej NZOZ "Szpital Powiatowy" w Słubicach spółka z o.o.³⁰ (100% udziałów ma Powiat Słubicki).

(dowód: akta kontroli str.863)

2.3.2. Roczne nagrody dla Prezesa Zarządu Spółki, za „efektywne gospodarowanie dostępnymi zasobami oraz profesjonalnym zarządzaniem Spółką” w latach 2012-2014, były przyznawane, na wniosek przewodniczącego rady nadzorczej, przez Burmistrza Słubic w wysokości 1,5 miesięcznego wynagrodzenia (2013-2014) i jednorazowego miesięcznego wynagrodzenia w 2015 r. Działania te spełniały wymogi art. 5 ust. 3 oraz art. 10 ust. 2 ustawy o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

(dowód: akta kontroli str.869-871)

2.3.3 Spółka nie była kontrolowana przez Burmistrza Słubic w zakresie zgodności wykonywanej przez nią działalności z udzielonym pozwoleniem - art. 18e ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków.

(dowód: akta kontroli str.667)

2.3.4 Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (LWIOŚ) przeprowadził w marcu i kwietniu 2014 r. kontrolę Spółki w zakresie: gospodarki ściekowej w latach 2009-2014 oraz gospodarki odpadowej w 2013 r., w której stwierdzono, m.in. przekroczenie warunków pozwolenia wodnoprawnego w zakresie ilości odprowadzanych ścieków: za okres od 14.12.2012 r. do 13.12.2013 r.: ilość ścieków odprowadzona z oczyszczalni wyniosła 1.721.920 m³, tj. średnio dobowo 4.717,6 m³/dobę, przy dopuszczalnej ilości 1.693.965 m³ rocznie (przekroczenie o 1,7%).

Za powyższe przekroczenie 14.05.2015 r., LWIOŚ wymierzył administracyjne kary pieniężne w wysokości 13.426,00 zł. Na wniosek Spółki, decyzją z 9.07.2015 r.

²⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 1030 ze zm.

²⁸ Spełniają wymogi prawa co do członkostwa w Radzie Nadzorczej określone w art. 215 ust. 1 Kodeksu spółek handlowych oraz § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 września 2004 r. w sprawie szkoleń i egzaminów dla członków rad nadzorczych spółek, w których Skarb Państwa jest jedynym akcjonariuszem (Dz. U. Nr 198, poz. 2038 ze zm.)

²⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 254 ze zm.

³⁰ Źródło: http://bip.szpitalslubice.pl/36/Wladze_spolki/

LWIOŚ odroczył do 11.06.2020 r. termin płatności nałożonej kary, pod warunkiem wykonania przedsięwzięcia porządkującego gospodarkę wodno-ściekową na terenie aglomeracji Słubice.

(dowód: akta kontroli str.874-912)

2.3.5. W badanym okresie Powiatowy Państwowy Inspektor Sanitarny w Słubicach przeprowadzał planowe kontrole wodociągów sieciowych w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego tych urządzeń. I tak:

- w 2013 r. skontrolowano 6 ujęć wody, oceniając stan 5 ujęć pozytywnie; negatywnie oceniono ujęcie w Słubicach stwierdzając, m.in. 12 nieprawidłowości;
- w 2014 r. skontrolowano 6 ujęć, pozytywnie oceniając 2 ujęcia; negatywnie pozostałe: Słubice – 2 zalecenia wykonano, Rybocice – 2 zalecenia wykonano, Lisów – 2 zalecenia, pierwsze wykonano, drugie w trakcie realizacji, Kolonia Nowy Lubusz - ujęcie zlikwidowano;
- w 2015 r. skontrolowano 2 ujęcia: Golice i Stare Biskupice oceniając pozytywnie.

(dowód: akta kontroli str.864-868)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Analiza zgodności 20 zawartych w 2014 r. umów z warunkami określonymi w ww. Regulaminie wykazała, że umowy zawierały elementy wskazane w art. 6 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, oprócz postanowień zawartych w art. 6 ust. 3 pkt 3a ww. ustawy, określających warunki usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług³¹.

Ponadto w 17 umowach występowały jednocześnie 4 niedozwolone klauzule umowne:

- „Spółka nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie lub wstrzymanie dostaw wody bądź ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane niezawinionymi przez Spółkę przerwami w zasilaniu energetycznym” (nr 4667 Rejestru niedozwolonych klauzul umownych UOKiK),
- „Spółka nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie lub wstrzymanie dostaw wody wywołane niezawinionymi przez Spółkę brakiem wody na ujęciu” (4666),
- „W przypadku niesprawności wodomierza głównego, łączną ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie sześciu miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności tego wodomierza, a gdy nie jest to możliwe, na podstawie średniego zużycia wody w roku poprzednim i liczby miesięcy niesprawności wodomierza” (3804),
- „Jeżeli Odbiorca zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym Przedsiębiorstwa, faktury oraz inne dokumenty wysłane przez Przedsiębiorstwo poczytuje się za dostarczone Odbiorcy” (4796).

(dowód: akta kontroli str.228-247)

³¹ Zgodnie z decyzją Prezesa UOKiK Nr RWA-35/2013 z 27 grudnia 2013 r., uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę polegającą na naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami, postanowień dotyczących warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 184).

Prezes Spółki odnośnie powyższego wyjaśnił, m.in. że brak zapisu dotyczącego „warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług” nie spowodował żadnych sytuacji spornych z mieszkańcami dotyczących powyższego zagadnienia, podobnie jak niedozwolone klauzule w umowach z odbiorcami. Zlecieliśmy firmie prawniczej mającej doświadczenie w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej kompleksową obsługę, przegląd i analizę obowiązujących dokumentów w zakresie zgodności z obowiązującymi aktami prawnymi. Do końca 2015 r. uchwalimy Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, a od I kwartału 2016 roku będą wprowadzane nowe umowy na dostarczenie wody i odprowadzenie ścieków.

(dowód: akta kontroli str.454-458)

2. W 2014 r. Spółka nie posiadała wymaganego, art. 122 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 37 pkt 1 ustawy Prawo wodne, pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód - pobór wody w okresie od:

– 2.06 do 6.06.2014 r. /5 dni/ - pobór wód z ujęcia w Słubicach w ilości 22.478 m³, z czego sprzedano 8.871 m³ o wartości 32,9 tys. zł. Podwyższone opłaty za korzystanie ze środowiska (pobór wody), w związku z brakiem pozwolenia wodnoprawnego wyniosły 9.460,46 zł (z ogółu 117.333,16 zł),

– 31.08 do 31.12.2014 r. - na pobór wód z ujęcia w Rybocicach w ilości 8.556 m³, z czego sprzedano 7.507 m³ o wartości 27,9 tys. zł. Podwyższone opłaty wyniosły 3.559,64 zł (z ogółu 5.013,15 zł). Pozwolenie uzyskano 4.02.2015 r.,

– 1.02 do 30.06.2015 r.³² na pobór wody z ujęcia w Golicach w ilości 6.768 m³, z czego sprzedano 4.700 m³ o wartości 17,5 tys. zł. Podwyższone opłaty wyniosły 2.431,78 zł (z ogółu 2.991,76 zł). Pozwolenie jeszcze nie uzyskano.

(dowód: akta kontroli str.248-298, 665-666)

Prezes Spółki wyjaśnił, m.in. że:

- ujęcie wody Słubice - brak pozwolenia (5 dni) na pobór wód wynikał z nieumyślnego niedoszacowania czasu potrzebnego na uzyskanie nowej decyzji;

- Rybocice - brak pozwolenia na pobór wód trwał 5 miesięcy. Pierwszy wniosek o wydanie pozwolenia Spółka złożyła w lipcu 2014 r. Głównym powodem nieskuteczności tego wniosku był brak dokumentacji hydrogeologicznej potwierdzonej przez Urząd Marszałkowski. Po uzyskaniu dokumentów został złożony kolejny wniosek i po spełnieniu uwag Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie zostało wydane pozwolenie. Dotyczy to także pozwolenia na szczególne korzystanie z wód;

- Golicie – w zakresie pozwolenia na pobór wód nie złożyliśmy do tej pory wniosku o wydanie decyzji, ponieważ nie mogliśmy uzyskać kompletnej dokumentacji hydrogeologicznej i skompletować dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku o wydanie pozwolenia. W chwili obecnej podpisaliśmy umowę z Urzędem Marszałkowskim na korzystanie z informacji geologicznej. W przeciągu miesiąca wystąpimy o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód i odprowadzenie ścieków do ziemi.

(dowód: akta kontroli str.454-458)

3. W latach 2013-2014 r. Spółka nie posiadała wymaganego, art. 122 ust. 1 pkt 1

---

³² Spółka w dalszym ciągu nie uzyskała pozwolenia na pobór wody z ujęcia Golicie. Wyliczenia wg stanu na 30.06.2015 r.

w zw. z art. 37 pkt 2 ustawy Prawo wodne, pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód - na wprowadzenie ścieków:

- ze stacji uzdatniania w Golicach wprowadzenie ścieków do ziemi (termin ważności minął 18.01.2009 r.) w łącznej ilości 1.360 m³, o szacunkowej³³ wartości przychodów 6,4 tys. zł. Podwyższone opłaty za powyższe korzystanie ze środowiska wyniosły łącznie 406,67 zł;
- w okresie od 31.08 do 31.12.2014 r. na odprowadzenie ścieków ze stacji uzdatniania wody w Rybocicach do rowu melioracyjnego w ilości 460 m³ (szacunkowy przychód 2,2 tys. zł), za które zapłacono podwyższone opłaty w kwocie 73,10 zł.

(dowód: akta kontroli str.248-298)

Prezes Spółki wyjaśnił, że świadomie podjęliśmy decyzję, że wniosek będzie składany razem z wnioskiem na pobór wód. Przygotowanie osobnej dokumentacji na wprowadzenie ścieków do ziemi jest kosztowne. Dlatego też przez okres kiedy nie posiadaliśmy pozwolenia została wnoszona powiększona opłata środowiskowa co stanowiło kwotę ok. 200 zł rocznie.

(dowód: akta kontroli str.454-458)

4. Spółka nie realizowała dyspozycji art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków kontroli, która zobowiązywała Spółkę do prowadzenia regularnej kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

Odstąpienie od przedmiotowych kontroli, jak wyjaśnił Prezes Spółki, było podyktowane brakiem informacji o nieprawidłowościach w tym zakresie oraz dużym kosztem ewentualnych badań.

(dowód: akta kontroli str.667, 668-669)

5. Spółka posiada decyzję Starosty Słubickiego ustanawiającą strefę ochrony bezpośredniej ujęcia wody w Starych Biskupicach. Dla pozostałych ujęć (Słubice, Lisów, Rybocice, Golice) Spółka nie posiada ważnej decyzji ustanawiających strefy ochronnej bezpośredniej. Art. 51 pkt 1 ustawy Prawo wodne stanowi, że w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane: strefy ochronne ujęć wody. Art. 52 ust. 3 ww. ustawy dopuszcza ustanowienie strefy ochronnej³⁴ obejmującej wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, jeżeli, m.in., zapewnia konieczną ochronę ujmowanej wody. Dokonane w toku kontroli NIK oględziny 3 ujęć (Lisów, Stare Biskupice, Rybocice) wykazały, że strefy choć formalnie nie uregulowane to jednak zostały prawidłowo oznakowane, znajdują się na nich wymagane tablice, są ogrodzone.

Prezes Spółki wyjaśnił, że z mocy prawa, art. 21 ustawy z dnia 5.01.2011 r. o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, strefy ochronne ujęć wodnych ustanowione przed 1.01.2002 r. straciły ważność z dniem 31.12.2012 r. Stąd też Spółka posiada tylko jedną ważną decyzję o ustanowieniu strefy bezpośredniej ujęcia w Starych Biskupicach. Na pozostałych ujęciach istnieją oznakowane i ogrodzone strefy ochronne bezpośrednie, w których przestrzega się

³³ Biorąc pod uwagę ceny za odprowadzenie ścieków.

³⁴ Strefę ochronną ujęcia wody, zwaną dalej "strefą ochronną", stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody. Strefę ochronną dzieli się na teren ochrony: bezpośredniej i pośredniej (art. 52 ust. 1 i ust. 2 cyt. ustawy).

ustawowych uwarunkowań i nakazów. Nie wystąpiliśmy do tej pory do Starosty Słubickiego o stosowne decyzje przez nieuwagę i deklaruje w możliwie szybkim terminie złożyć wnioski oraz operat, przy czym sprawa będzie poprzedzona analizą ekonomiczną ustanowienia stref.

(dowód: akta kontroli str.299-433, 667, 668-669, 717-731)

6. Jeden z członków rady jest także od 19.04.2012 r. członkiem Rady Nadzorczej NZOZ "Szpital Powiatowy" w Słubicach spółka z o.o.³⁵ (100% udziałów ma Powiat Słubicki), co stanowi naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, który stanowi, że jedna osoba może być członkiem rady nadzorczej tylko w jednej spośród spółek prawa handlowego w których udział jednostek samorządu terytorialnego przekracza 50% liczby akcji.

Burmistrz (jednoosobowe zgromadzenie wspólników Spółki) wyjaśnił, że powołując radę nadzorczą nie miał wiedzy o powyższym. Jednocześnie podjął kroki zmierzające do zmiany aktualnego stanu faktycznego.

Członek rady nadzorczej złożył oświadczenie, że rezygnuje z członkowską w radzie nadzorczej NZOZ „Szpital Powiatowy” w Słubicach Sp. z o.o.

(dowód: akta kontroli str.863, 913)

Ocena cząstkowa

Spółka podejmowała działania zmierzające do zapewnienia dostaw wody przydatnej do spożycia. Jednak pobór wody z zasobów naturalnych nie następował zawsze w oparciu o wymagane zezwolenia wodnoprawne. Spółka w sposób ciągły zapewniała dostawy wody, jednakże incydentalnie jakość wody była nieodpowiednia.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagę wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁶, biorąc pod uwagę zadeklarowane działania, wnosi o:

1. Prowadzenie regularnej kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.
2. Uzyskanie wymaganych pozwoleń wodnoprawnych.
3. Dostosowanie postanowień obowiązujących umów do zgodności z wymogami prawa.
4. Rozważenie możliwości formalnego uregulowania funkcjonujących stref ochronnych ujęć.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

³⁵ Źródło: strona internetowa BIP.szpitalslubice

³⁶ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwagi i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 31 sierpnia 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontroler
Mariusz Migdał
główny specjalista kontroli państwowej

Wicedyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

.....
podpis